

System nieodpłatnej pomocy

Czym jest system nieodpłatnej pomocy?

System nieodpłatnej pomocy to publiczna inicjatywa, której celem jest zapewnienie równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości wszystkim mieszkańcom Polski. Kierowany jest więc do osób, których sytuacja życiowa nie pozwala na skorzystanie z odpłatnej usługi prawnika. Z nieodpłatnej pomocy mogą skorzystać także przedsiębiorcy samozatrudnieni, czyli prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą.

System nieodpłatnej pomocy składa się z:

- nieodpłatnej pomocy prawnej;
- nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- nieodpłatnej mediacji.

Czym jest nieodpłatna pomoc prawna?

Nieodpłatna pomoc prawna kierowana jest do osób, które borykają się z problemem prawnym. Profesjonalny prawnik w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej wskaże zainteresowanym obywatelom, jakie są ich prawa i obowiązki oraz pokaże sposób rozwiązania ich problemu prawnego.

Profesjonalny prawnik może także udzielić pomocy beneficjentom przy sporządzeniu odpowiednich pism takich jak pozew, pismo o zwolnienie od kosztów lub o ustanowienie adwokata z urzędu.

Porada prawna udzielana jest w przypadku, gdy problem, z którym boryka się obywatel, ma typowo prawny charakter. Porady prawne udziela profesjonalny prawnik z odpowiednim doświadczeniem, np. adwokat, radca prawny, aplikant radcowski lub adwokacki.

Kto może skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej?

Nieodpłatna pomoc prawna kierowana jest do wszystkich obywateli, którzy nie mają możliwości opłacenia kosztów usługi prawnika. Przysługuje także przedsiębiorcom samozatrudnionym, czyli takim, którzy prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą.

Jak mogę się zapisać na poradę?

- telefonicznie – poprzez specjalny powiatowy numer do zapisów;
- elektronicznie – pisząc na podany przez powiat adres e-mail lub zapisując się przy pomocy formularza dostępnego na stronie <https://zapisy-np.ms.gov.pl>;
- osobiście – stawiając się w starostwie powiatowym lub w wybranym punkcie.

Co muszę ze sobą zabrać na poradę?

W przypadku skorzystania z porady stacjonarnej beneficjent składa pisemne oświadczenie, w którym deklaruje brak możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej, natomiast w przypadku porady zdalnej - oświadczenie ustne.

UWAGA! Dane o sprawie zbierane są anonimowo i nie są powiązane z oświadczeniem o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej. W praktyce oznacza to, że dane dotyczące sprawy, z którą beneficjent zgłosił się do punktu, nie widnieją w sąsiedztwie danych osobowych beneficjenta.

Natomiast beneficjent będący przedsiębiorcą składa:

- pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej;
- oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku;
- wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, otrzymanej w roku, w którym ubiegają się o nieodpłatną pomoc prawną oraz otrzymanej w ciągu dwóch poprzedzających ją lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Gdzie mogę udać się po poradę?

Nieodpłatna pomoc jest świadczona w formie stacjonarnej w punkcie lub w formie zdalnej, tj. za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (np. telefonicznie, przez Internet).

Porady udzielane są w około 1500 punktach w całej Polsce - w każdym powiecie. Zainteresowany obywatel nie ma obowiązku zapisywania się na wizytę w powiecie zamieszkania. Może zapisać się na poradę w najbardziej dogodnym dla niego miejscu w Polsce.

Sprawdź dostępność punktów nieodpłatnej pomocy i zapisz się na wizytę korzystając ze strony zapisy-np.ms.gov.pl.

Informacje o dostępnych punktach znajdują się także w starostwach powiatowych, urzędach gmin i urzędach miast oraz na ich stronach internetowych.

Czy mogę skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej, jeżeli jestem osobą z niepełnosprawnościami?

System nieodpłatnej pomocy jest kierowany między innymi do osób ze szczególnymi potrzebami. Każda z takich osób może skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej. W przypadku konieczności zapewnienia udogodnień potrzebnych do udzielenia porady (np. usługi tłumacza języka migowego) należy taką potrzebę zgłosić podczas umawiania wizyty lub niezwłocznie po jej umówieniu.

Osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się mogą korzystać z porady poza lokalem punktu. Niezależnie od powyższego, osoby te, podobnie jak każdy beneficjent, mogą również skorzystać z porady w formie zdalnej, tj. przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, takich jak telefon lub komunikatory internetowe.

Czym jest nieodpłatne poradnictwo obywatelskie?

Nieodpłatna porada obywatelska kierowana jest do osób borykających się z problemami, które nie mają natury wyłącznie prawnej. Doradca obywatelski analizuje problem wraz z beneficjentem oraz przedstawia mu, jakie ma prawa i obowiązki. Poradnictwo obywatelskie ma szerszy zakres przedmiotowy niż poradnictwo prawne, gdyż odnosi się także do tych kwestii życia codziennego, które nie są uregulowane w legislacji. Charakteryzuje się ono także większym zaangażowaniem przede wszystkim przy sporządzeniu wraz z beneficjentem planu działania w danej sytuacji.

Doradca obywatelski wspiera beneficjenta w samodzielnym rozwiązaniu problemu, a w razie potrzeby, sporządza z nim plan działania wyjścia z problematycznej sytuacji życiowej i pomaga w wykonaniu go krok po kroku. Niektórzy doradcy obywatelscy specjalizują się w określonych dziedzinach adresując porady do konkretnych grup społecznych, na przykład w zakresie niepełnosprawności, spraw konsumentów, dyskryminacji lub uzależnień.

Porada obywatelska może, ale nie musi dotyczyć problemu typowo prawnego. W oparciu o analizę sytuacji doradca obywatelski udziela informacji i wskazuje różnorodne ścieżki postępowania, omawia ich wady i zalety, wskazuje gdzie i jakiej pomocy dalej szukać. Wybór ostatecznego rozwiązania należy do beneficjenta. Do decyzji beneficjenta pozostaje również wybór formy porady obywatelskiej.

Kto może skorzystać z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego?

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie kierowane jest do wszystkich obywateli, którzy znajdują się w trudnej sytuacji i szukają pomocy, która pozwoli im z niej wyjść. Przysługuje także przedsiębiorcom samozatrudnionym, czyli takim, którzy prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą.

Jak mogę się zapisać na poradę?

- telefonicznie – poprzez specjalny powiatowy numer do zapisów;
- elektronicznie – pisząc na podany przez powiat adres e-mail lub zapisując się przy pomocy formularza dostępnego na stronie <https://zapisy-np.ms.gov.pl>;
- Osobiście – stawiając się w starostwie powiatowym lub w wybranym punkcie.

Co muszę ze sobą zabrać na poradę?

W przypadku skorzystania z porady stacjonarnej beneficjent składa pisemne oświadczenie, w którym deklaruje brak możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej, natomiast w przypadku porady zdalnej - oświadczenie ustne.

UWAGA! Dane o sprawie zbierane są anonimowo i nie są powiązane z oświadczeniem o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej. W praktyce oznacza to, że dane dotyczące sprawy, z którą beneficjent zgłosił się do punktu, nie widnieją w sąsiedztwie danych osobowych beneficjenta.

Natomiast beneficjent będący przedsiębiorcą składa:

- pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej;
- oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku;
- wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, otrzymanej w roku, w którym ubiegają się o nieodpłatną poradę obywatelską oraz otrzymanej w ciągu dwóch poprzedzających ją lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Gdzie mogę udać się po poradę?

Nieodpłatna pomoc jest świadczona w formie stacjonarnej w punkcie lub w formie zdalnej, tj. za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (np. telefonicznie, przez Internet).

Porady udzielane są w około 1500 punktach w całej Polsce – w każdym powiecie. Zainteresowany obywatel nie ma obowiązku zapisywania się na wizytę w powiecie zamieszkania. Może zapisać się na poradę w najbardziej dogodnym dla niego miejscu w Polsce.

Sprawdź dostępność punktów nieodpłatnej pomocy i zapisz się na wizytę korzystając ze strony zapisy-np.ms.gov.pl.

Informacje o dostępnych punktach znajdują się także w starostwach powiatowych, urzędach gmin i urzędach miast oraz na ich stronach internetowych.

Czy mogę skorzystać z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, jeżeli jestem osobą z niepełnosprawnościami?

System nieodpłatnej pomocy jest kierowany między innymi do osób ze szczególnymi potrzebami. Każda z takich osób może skorzystać z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. W przypadku konieczności zapewnienia udogodnień potrzebnych do udzielenia porady (np. usługi tłumacza języka migowego) należy taką potrzebę zgłosić podczas umawiania wizyty lub niezwłocznie po jej umówieniu.

Osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się mogą korzystać z porady poza lokalem punktu. Niezależnie od powyższego, osoby te, podobnie jak każdy beneficjent, mogą również skorzystać z porady w formie zdalnej, tj. przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, takich jak telefon lub komunikatory internetowe.

Czym jest nieodpłatna mediacja?

Nieodpłatna mediacja kierowana jest do osób, które znajdują się w konflikcie. Nieodpłatną mediację prowadzi mediator, który pomaga stronom dojść do porozumienia, bez potrzeby stawiania przed sądem.

Nieodpłatna mediacja jest rodzajem polubownego rozwiązywania sporów. Prowadzona jest w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego. Celem mediacji jest wypracowanie rozwiązania między stronami konfliktu poprzez dialog z udziałem mediatora.

Mediator może także pomóc obywatelowi w sporządzeniu projektu umowy o mediację, wniosku o jej przeprowadzenie przed sądem, wniosku o przeprowadzenie mediacji w sprawie karnej lub wniosku do sądu o zatwierdzenie ugody, którą zawarto wcześniej podczas mediacji.

Uwaga! Z usługi nieodpłatnej mediacji wyłączone są mediacje zlecone przez sąd oraz sprawy, w których istnieje uzasadnione podejrzenie, że pomiędzy stronami konfliktu występuje przemoc.

Kto może skorzystać z nieodpłatnej mediacji?

Nieodpłatna mediacja kierowana jest do wszystkich obywateli, którzy znajdują się w sytuacji konfliktowej i pragną ją rozwiązać pokojowo. Odnosi się to także do przedsiębiorców samozatrudnionych, czyli takich, którzy prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą. Osoba występująca o mediację musi jedynie spełniać warunki skorzystania z systemu nieodpłatnej pomocy.

Nieodpłatna mediacja może zostać przeprowadzona zarówno na etapie przedsądowym, jak i podczas trwania postępowania sądowego, o ile sąd nie skierował jeszcze stron na mediację w tej sprawie.

Uwaga! Należy pamiętać, że mediacji ze stronami nie może przeprowadzić doradca lub prawnik, który wcześniej udzielił porady którejś ze stron.

Jak mogę się zapisać na mediację?

- telefonicznie – poprzez specjalny powiatowy numer do zapisów;
- elektronicznie – pisząc na podany przez powiat adres e-mail lub zapisując się przy pomocy formularza dostępnego na stronie <https://zapisy-np.ms.gov.pl>;
- Osobiście – stawiając się w starostwie powiatowym lub w wybranym punkcie.

Co muszę ze sobą zabrać na mediację?

W przypadku skorzystania z porady stacjonarnej beneficjent składa pisemne oświadczenie, w którym deklaruje brak możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej, natomiast w przypadku porady zdalnej – oświadczenie ustne.

UWAGA! Dane o sprawie zbierane są anonimowo i nie są powiązane z oświadczeniem o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej. W praktyce oznacza to, że dane dotyczące sprawy, z którą beneficjent zgłosił się do punktu, nie widnieją w sąsiedztwie danych osobowych beneficjenta.

Natomiast beneficjent będący przedsiębiorcą składa:

- pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej;
- oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku;
- wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, otrzymanej w roku, w którym ubiegają się o nieodpłatną mediację oraz otrzymanej w ciągu dwóch poprzedzających ją lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Gdzie mogę udać się po mediację?

Nieodpłatna mediacja prowadzona jest w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Pomoc w sporządzeniu pism otrzymasz we wszystkich punktach w Polsce rozmieszczonych w każdym z powiatów.

Jak to działa?

Organizacje pozarządowe prowadzące punkty nieodpłatnej pomocy podpisują umowę z mediatorem, który jest uprawniony do przeprowadzenia mediacji między stronami. Nieodpłatna mediacja jest udzielana także w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych, którzy jednocześnie mają uprawnienia mediatora. W przypadku, gdy beneficjent wyrazi chęć zapisania się na poradę, zostanie poproszony o udanie się do punktu w powiecie, w którym dostępna jest usługa mediatora.

Niektóre z punktów dysponują dyżurami, które mają specjalizację mediacji. Jeżeli w danym powiecie żaden punkt nie ustalił takiej specjalizacji, nie oznacza to, że nie ma możliwości się na taką usługę zapisać. W takim przypadku najlepiej jest skontaktować się telefonicznie ze starostwem powiatowym i poprosić o udzielenie informacji, w których punktach prowadzona jest mediacja.

Sprawdź dostępność punktów nieodpłatnej pomocy i zapisz się na mediację przez stronę zapisy-np.ms.gov.pl.

Informacje o dostępnych punktach znajdują się także w starostwach powiatowych, urzędach gmin i urzędach miast oraz na ich stronach internetowych.

Czy mogę skorzystać z nieodpłatnej mediacji, jeżeli jestem osobą z niepełnosprawnościami?

System nieodpłatnej pomocy jest kierowany między innymi do osób ze szczególnymi potrzebami. Każda z takich osób może skorzystać z nieodpłatnej mediacji. W przypadku konieczności zapewnienia udogodnień potrzebnych do udzielenia porady (np. usługi tłumacza

języka migowego) należy taką potrzebę zgłosić podczas umawiania wizyty lub niezwłocznie po jej umówieniu.

Osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się mogą skorzystać z porady poza lokalem punktu. Niezależnie od powyższego, osoby te, podobnie jak każdy beneficjent, mogą również skorzystać z porady w formie zdalnej, tj. przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, takich jak telefon lub komunikatory internetowe.